

tionem; vel ordinis susceptionem aliquis obligatur divinis obsequiis quantum ad totum tempus; sed vir tenetur debitum reddere uxori non semper, sed congruis temporibus. Et ideo non est simile.

Et præterea ille qui intrat religionem, vel suscipit ordinem, obligat se ad aliqua opera que sunt naturalibus superaddita, in quibus dominus potestatem ejus habet, & non in naturalibus, ad quæ obligat se per matrimonium. Unde potest continentiam vovere sine consensu domini.

ARTICULUS III. 210

Utrum servitus matrimonio possit supervenire.

Ad tertium sic proceditur. Videtur quod servitus matrimonio non possit supervenire, ut vir se alteri in servum vendat. Quia quod in fraudem, & præjudicium alterius factum est, ratum non debet esse. Sed vir qui se in servum vendit, facit hoc quandoque in fraudem maritoni, & ad minus in detrimentum uxoris. Ergo non debet valere talis venditio ad servitutum inducendam.

2. Præterea. Duo favorabilia præjudicant uni non favorabili. Sed matrimonium, & libertas sunt favorabilia, & repugnant servituti, quæ non est favorabilis in jure. Ergo talis servitus in matrimonio debet penitus annullari.

3. Præterea. In matrimonio vir, & uxor ad paria judicantur. Sed uxor non potest se in ancillam dare, nolente marito. Ergo nec vir, nolente uxore.

4. Præterea. Illud quod impedit rei generationem in naturalibus, destruit etiam rem generatam. Sed servitus viri, nesciente uxore, impedit matrimonii actum, antequam fiat. Ergo si postest matrimonio supervenire, destrueret matrimonium: quod est inconveniens.

Sed contra. Quilibet potest dare alteri quod suum est. Sed vir est sui juris, cum sit liber. Ergo potest dare jus suum alteri.

Præterea. Servus potest nolente domino uxorem ducere, ut dictum est (art. præc.) Ergo eadem ratione vir potest domino se subicere, nolente uxore.

Respondeo dicendum, quod vir subditur uxori solum in his quæ ad actum naturæ pertinent, in quibus sunt æquales, ad quæ servitutus subiectio se non extendit. Et ideo vir, nolente uxore, potest se alteri in servum dare; non tamen ex hoc matrimonium dissolvitur: quia nullum impedimentum matrimonio supervenientis potest dissolvere ipsum, ut dictum est (quest. l. art. 1. ad 7.)

Ad primum ergo dicendum, quod fraus

bene potest nocere ei qui fraudem facit, sed non potest alteri præjudicium generare. Et ideo si vir in fraudem uxoris alteri det se in servum, ipse damnum reportat, inestimabile bonum libertatis amittens; sed uxori nullum potest hoc præjudicium generari, quia tenetur reddere debitum petenti, & ad omnia quæ matrimonium requirit: non enim potest ab his retrahi domini sui præcepto.

Ad secundum dicendum, quod quantum ad hoc quod servitus matrimonio repugnat, matrimonium servituti præjudicat: quia tunc servus tenetur uxori debitum reddere, etiam nolente domino.

Ad tertium dicendum, quod quamvis in actu matrimoniali, & in his quæ ad naturam spectant, ad paria vir, & uxor judicentur, ad quæ conditio servitutis se non extendit; tamen quantum ad dispensationem domus, & ad alia hujusmodi superaddita, vir est caput uxoris, & debet corrigere eam; non autem est converso: & ideo uxor non potest se dare in ancillam, nolente viro.

Ad quartum dicendum, quod ratio illa procedit de rebus corruptibilibus, in quibus etiam multa impediunt generationem, quæ non sufficiunt ad destruendum rem generatam. Sed in rebus perpetuis potest impedimentum præteri ne res talis esse incipiat, non autem ut esse desinat; sicut patet de anima rationali. Et similiter etiam est de matrimonio, quod est perpetuum vinculum, præsentis vitæ manente.

ARTICULUS IV. 211

Utrum filii debeant sequi conditionem patris.

Ad quartum sic proceditur. Videtur quod filii debeant sequi conditionem patris. Quia denominatio fit à digniori. Sed pater in generatione est dignior quam mater. Ergo &c.

2. Præterea. Esse rei magis dependet à forma quam à materia. Sed in generatione pater dat formam, & mater materiam, ut dicitur in XVI. de animalib. (seu Lib. II. de gener. animal. cap. iv. aliquant. à princ.) Ergo magis debet sequi proles patrem quam matrem.

3. Præterea. Illud præcipue debet aliquid sequi cui magis assimilatur. Sed filius plus assimilatur patri quam matri, sicut & filia plus matri. Ergo ad minus filius plus debet sequi patrem quam matrem, & filia matrem.

4. Præterea. In sacra Scriptura non computatur genealogia per mulieres, sed per viros. Ergo proles magis sequitur patrem quam matrem.

Sed

Sed contra. Si quis seminat in terra aliena, fructus sunt ejus cujus est terra. Sed venter mulieris respectu feminis viri est sic terra respectu femeris. Ergo &c.

Præterea. In animalibus quæ ex diversis speciebus nascuntur, hoc videmus quod partus magis sequitur matrem quam patrem: unde muli, qui nascuntur ex equa, & asino, magis assimilantur equibus, quam illi qui nascuntur ex asina, & equo. Ergo similiter debet esse in hominibus.

Respondeo dicendum, quod secundum leges civiles (l. 19. ff. de Statu hom. & l. 7. C. de Rei vendit.) partus sequitur ventrem. Et hoc rationabiliter: quia proles habet à patre complementum formale, sed à matre substantiam corporis. Servitus autem corporalis conditio est; cum servus fit quasi instrumentum domini in operando. Et ideo proles in libertate, & servitute sequitur matrem; sed in his quæ pertinent ad dignitatem, secundum quod est ex forma rei, sequitur patrem; sicut in honoribus, & municipiis, & hereditate, & aliis hujusmodi. Et huc etiam concordant canones (cap. Liberi xxxi. q. iv. in Glo. & cap. Indecentis de natis ex libero ventre) & lex Moysi, ut patet Exodi xxxi. In quibusdam tamen terris, quæ jure civili non reguntur, partus sequitur deteriori conditionem; ut si sit pater servus, quamvis mater sit libera, erunt filii servi: non tamen si post peractum matrimonium pater se in servum dedit, nolente uxore; & similiter si sit è converso. Si autem uterque sit servilis conditionis, & pertinet ad diversos dominos, tunc dividunt filios, si piiore sint; vel si unus tantum, & unus alteri recompenabit de pretio, & accipiet prolem natam in sui servitium. Tamen non est credibile quod talis consuetudo possit esse ita rationalis, sicut illud quod multorum sapientum diuturno consilio determinatum est. Hoc etiam in naturalibus invenitur quod receptum est in recipiente per modum recipientis, & non per modum dantis. Et ideo rationale est quod tenent receptum in muliere ad conditionem ipsius trahatur.

Ad primum ergo dicendum, quod quamvis pater sit dignus principium matre; tamen mater dat substantiam corporalem, ex parte cuius attenditur conditio servitutis. Ad secundum dicendum, quod in his quæ ad rationem speciei pertinent, magis assimilatur filius patri quam matri. Sed in materialibus conditionibus magis debet assimilari matri quam patri: quia res habet à forma esse specificum, sed conditiones materiales à materia. Ad tertium dicendum, quod filius assimilatur patri ratione formæ, quam habet in sui complemento, sicut & pater. Et ideo ratio non est ad propositum. Ad quartum dicendum, quod quia honor

filii magis est ex patre quam ex matre, ideo in genealogiis, in scripturis, & secundum communem consuetudinem magis filii nominantur à patre quam à matre; tamen in his quæ ad servitutem spectant, magis matrem sequuntur.

QUESTIO LIII.

De impedimento voti, & ordinis.

in quatuor articulis divisâ.

Unde considerandum est de impedimento voti, & ordinis. Circa quod queruntur quatuor.

Primo, utrum votum simplex matrimonium dirimat.

Secundo, utrum votum solemnè.

Tercio, utrum ordo matrimonium impediat.

Quarto, utrum aliquis post matrimonium sacrum ordinem suscipere possit.

ARTICULUS I. 212

Utrum per obligationem voti simplex matrimonium contractum dirimi debeat.

S. Thom. IV. dist. xxxviii. quest. 1. art. 3. q. 1. & 2.

Ad primum sic proceditur. Videtur quod per obligationem voti simplex matrimonium contractum dirimi debeat. Fortius enim vinculum debiliori præjudicat. Sed voti vinculum est fortius quam vinculum matrimonii: quia hoc fit homini, illud autem Deo. Ergo vinculum voti præjudicat vinculo matrimonii.

2. Præterea. Præceptum Dei non est minus quam præceptum Ecclesie. Sed præceptum Ecclesie adeo obligat, quod si contra ipsum matrimonium contrahatur, dirimitur, sicut patet de illis qui contrahunt in aliquo gradu consanguinitatis ab Ecclesia prohibito. Ergo eum servare votum sic præceptum divinum, videtur quod si quis contra votum matrimonium contrahit, ex hoc matrimonium sit dirimendum.

3. Præterea. In matrimonio potest homo uti carnali copula sine peccato. Sed ille qui facit votum simplex castitatis, nunquam potest carnaliter uxori committere sine peccato. Ergo votum simplex matrimonium dirimit. Probatio mediâ. Constat quod ille qui post votum simplex continentie matrimonium contrahit, peccat mortaliter: quia secundum Hieronymum (Augustinum de boni viduit. cap. 12.) virginitatem docentibus non solum nubere,

sed velle habere damnabile est. Sed contractus matrimonii non est contra votum continentie, nisi ratione carnalis copule. Ergo quando primo carnaliter committitur uxori, mortaliter peccat: & eadem ratione omnibus aliis vicibus: quia peccatum primo commissum non potest excusari a peccato sequenti.

4. Præterea. Vir, & mulier in matrimonio debent esse pares, præcipue quantum ad carnalem copulam. Sed ille qui votum simplex continentie facit, numquam potest petere debitum sine peccato: quia hoc est manifeste contra votum continentie, ad quam ex voto tenetur. Ergo nec reddere potest sine peccato.

Sed contra est, quod (a) Alexander (III.) Papa dicit, (hab. cap. *Coniugiu* de his qui Cler. vel vovent.) quod votum simplex impedit matrimonium contrahendum, sed non dirimit contractum.

Respondeo dicendum, quod per hoc res aliqua definit esse in potestate alicujus per quod transit in dominium alterius. Promissio autem alicujus rei non transfert eam in dominium ejus cui promittitur. Et ideo non ex hoc ipso quod aliquis rem promittit aliquam, definit res illa esse in potestate sua. Cum ergo in voto simplici non sit nisi simplex promissio proprii corporis ad continentiam Deo servandam facta, post votum simplex adhuc remanet homo dominus sui corporis: & ideo potest ipsum alteri dare, scilicet uxori: in qua datione sacramentum matrimonii consistit, quod indissolubile est. Et propter hoc votum simplex, quantum impedit matrimonium contrahendum, quia peccat contrahens matrimonium post votum simplex continentie; tamen quia verus contractus est, non potest matrimonium per hoc dirimi.

Ad primum ergo dicendum, quod votum est fortius vinculum quam matrimonium, quantum ad id cui fit, & ad quod obligat: quia per matrimonium homo obligatur uxori ad redditionem debiti, sed per votum Deo ad continentiam. Tamen quantum ad modum ligandi, matrimonium est fortius vinculum, quam votum simplex: quia per matrimonium traditur actualiter vir in potestatem uxoris, non autem per votum simplex, ut dictum est (in corp. art.) Potior autem est semper conditio possidentis. Sed quantum ad hoc, simili modo obligat votum simplex, sicut sponsalia. Unde propter votum simplex sunt sponsalia dirimenda.

Ad secundum dicendum, quod præceptum prohibens matrimonium inter consanguineos, non habet, in quantum est præceptum Dei, vel

(a) Ita recte post Nicolaum edit. omnes. Al. Papa Clemens dicit.

(b) Ita nisi. Et editi passim. Al. ne nimis onerosum reddatur: hoc est exigere interpretative.

vel Ecclesie, quod dirimat matrimonium contrahendum; sed in quantum facit quod consanguineus corpus non possit transire in potestatem consanguinei. Hoc autem non facit præceptum prohibens matrimonium post votum simplex, ut ex dictis patet (in corp. & ad 1.). Et ideo ratio non sequitur: ponitur enim pro causa quod non est causa.

Ad tertium dicendum, quod ille qui contrahit matrimonium per verba de presenti post votum simplex, non potest cognoscere uxorem suam sine peccato mortali, quia adhuc restat sibi facultas implendi votum continentie ante matrimonium consummatum; sed postquam matrimonium consummatum est, est ei jam factum illicitum non reddere debitum uxori exigenti, ex culpa sua. Et ideo ad hoc obligatio voti non se extendit, ut ex prædictis patet (in resp. ad 1.). Tamen debet per lamentum potententia recompeniare pro continentia non servata.

Ad quartum dicendum, quod quantum ad ea in quibus non est factus impotens votum continentie servare, adhuc post contractum matrimonium obligatur ad servandum: propter quod mortua uxore tenetur totaliter continere. Et quia ex matrimonio vinculo non obligatur ad debitum petendum, ideo non potest petere debitum sine peccato; quamvis possit sine peccato reddere debitum exigenti, postquam obligatus est ad hoc per carnalem copulam præcedentem. Hoc autem intelligendum est, sive mulier expresse petat, sive interpretative; ut quando mulier verecunda est, & vir sentit ejus voluntatem de redditione debiti tunc enim sine peccato reddere potest; & præcipue si ei timet de periculo castitatis. Nec obstat quod sunt pares in matrimonio actu: quia quilibet potest hoc suum est, abrenunciare.

Quidam tamen dicunt, quod potest petere, & reddere, (b) ne nimis onerosum reddatur matrimonium uxori semper exigenti. Sed si recte inspicatur, hoc est exigere interpretative.

ARTICULUS II. 213

Utrum votum solenne dirimat matrimonium jam contractum.

Ad secundum sic proceditur. Videtur quod nec votum solenne matrimonium dirimat jam contractum. Quia, sicut Decretalis dicit (cap. *Rursus* de his qui Cler. vel vovent.) Apud Deum non minus obligat votum simplex quam solenne. Sed matrimonium acceptatione divina stat, & dirimitur. Ergo cum votum

simplex non dirimat matrimonium, nec votum solenne dirimet poterit.

2. Præterea. Votum solenne non addit ita validum robur super votum simplex, sicut juramentum. Sed votum simplex, etiam juramento superveniente, non dirimit matrimonium contractum. Ergo nec votum solenne.

3. Præterea. Votum solenne nihil habet quod non possit votum simplex habere: quia votum simplex potest habere scandalum, cum possit esse in publico, sicut & solenne: similiter & Ecclesia potest, & deberet statuere quod votum simplex dirimat matrimonium jam contractum, ut multa peccata vitarentur. Ergo qua ratione votum simplex non dirimit matrimonium, nec votum solenne dirimere debet.

Sed contra est, quod ille qui facit votum solenne, contrahit matrimonium spirituale cum Deo, quod est multo dignius quam materiale matrimonium. Sed materiale matrimonium prius contractum dirimit matrimonium post contractum. Ergo & votum solenne.

Præterea. Hoc idem etiam probari potest per multas auctoritates quæ ponuntur in littera (IV. dist. xxxviii.).

Respondeo dicendum, quod omnes dicunt, quod sicut votum solenne impedit contrahendum, ita dirimit jam contractum. Quidam autem assignant pro causa scandalum. Sed hoc nihil est: quia & simplex votum quandoque habet scandalum, cum sit quandoque quodammodo publicum. Et præterea insolubilitas matrimonii est de veritate vite, quæ non est propter scandalum dimittenda.

Et ideo alii dicunt, quod hoc est propter statum Ecclesie. Sed hoc etiam non sufficit: quia secundum hoc Ecclesia potest etiam contrarium statuere, quod non videtur verum.

Et ideo dicendum est eum aliis, quod votum solenne ex sui natura habet quod dirimat matrimonium contractum, in quantum scilicet per ipsum homo sui corporis amittit potestatem, Deo illud ad perpetuum continentiam tradens. Et ideo non potest ipsum tradere in potestatem uxoris, matrimonium contrahendo. Et quia matrimonium quod sequitur tale votum, nullum est, ideo tale votum dirimere dicitur matrimonium contractum.

Ad primum ergo dicendum, quod votum simplex quoad Deum dicitur non minus obligare quam solenne in his quæ ad Deum spectant; sicut est separatim à Deo per peccatum mortale: quia mortaliter peccat frangens votum simplex, sicut solenne; quamvis gravius sit peccatum frangere votum solenne; ut sic comparatio in genere accipiatur, non in determinata quantitate reatus. Sed quantum ad matrimonium; per quod homo homini obligatur, non oportet.

ter quod sit æqualis obligationis etiam in genere: quia ad quædam obligat votum solenne, & non simplex.

Ad secundum dicendum, quod juramentum plus obligat ex parte ejus ex quo fit obligatio quam votum; sed votum solenne plus obligat quantum ad modum obligandi; in quantum actualiter tradit hoc quod promittitur, quod non fit per juramentum. Et ideo non sequitur ratio.

Ad tertium dicendum, quod votum solenne ne habet actualem exhibitionem proprii corporis, quam non habet votum simplex, ut ex dictis patet (art. præc.) Et ideo ratio ex insufficienti procedit.

ARTICULUS III. 214

Utrum ordo impediatur matrimonium.

Ad tertium sic proceditur. Videtur quod ordo non impediatur matrimonium. Quia nihil impeditur nisi à suo contrario. Sed ordo non est contrarius matrimonio, cum utrumque sit sacramentum. Ergo non impedit ipsum.

2. Præterea. Idem ordo est apud nos, & apud Ecclesiam orientalem: Sed apud Ecclesiam orientalem non impedit matrimonium. Ergo, &c.

3. Præterea. Matrimonium significat conjunctionem Christi, & Ecclesie. Sed hoc præcipue congruit significari in his qui sunt ministri Christi; scilicet in ordinatis. Ergo ordo matrimonium non impedit.

4. Præterea. Omnes ordines ad spiritualia ordinantur. Sed ordo non potest impedire matrimonium nisi ratione spiritualitatis. Ergo si ordo impediatur matrimonium, quilibet ordo impedit: quod falsum est.

5. Præterea. Omnes ordinati possunt Ecclesiastica beneficia habere, & privilegio Clericali gaudere æqualiter. Si ergo propter hoc ordo matrimonium impediatur, quia uxori non possunt habere beneficium Ecclesiasticum; nec gaudere privilegio Clericali, ut Jurista dicunt (cap. *Joannes*; & sequent. de Cler. conjug.) tunc quilibet ordo impeditur deberet: quod falsum est, ut patet per Decret. Alexandri III. de Cler. conjugatis (cap. *Si qui*): & sic nullus ordo (ut videtur) matrimonium impedit.

Sed contra est quod Decret. dicit (ibid.) Qui in Subdiaconatu, & alii superioribus ordinibus uxores accepisse noscuntur, eos uxores dimittere compellantur. Quod non esset, si esset verum matrimonium.

Præterea. Nullus voventis continentiam potest matrimonium contrahere. Sed quidam ordines sunt qui habent votum continentie annexum; ut ex littera

ta patet (IV. dist. xxxvi.) Ergo talis ordo matrimonium impedit.

Respondeo dicendum, quod ordo sacer de sui ratione habet ex quadam congruentia quod matrimonium impedit debeat; quia in Sacris Ordinibus constituti sacra vasa, & sacramenta tractant; & ideo decens est ut munditiam corporalem per continentiam seruent. Sed quod impedit matrimonium, ex constitutione Ecclesie habet; tamen aliter apud Latinos quam apud Græcos: quia apud Græcos impedit matrimonium contrahendum solum ex vi ordinis; sed apud Latinos impedit ex vi ordinis, & ulterius ex voto continentie, quod est ordinibus sacris annexum: quod etiam quis verbo tenus non emittat, ex hoc ipso tamen quod ordinem suscipit, secundum ritum occidentalis Ecclesie, intelligitur emisisse. Et ideo apud Græcos, & alios orientales sacer ordo impedit matrimonium contrahendum, non tamen matrimonii prius contracti usum: possunt enim matrimonio prius contracto uti, quamvis non possint matrimonium denuo contrahere. Sed apud occidentalem Ecclesiam impedit matrimonium, & matrimonii usum; nisi forte ignorante, aut contradicente uxore vir ordinem sacrum susceperit: quia ex hoc non potest aliquod præiudicium generari. Quomodo autem ordines sacri distinguantur à non sacris nunc & in primitiva Ecclesia, dictum est (quæst. xxxvi. art. 3.)

Ad primum ergo dicendum, quod quamvis ordo sacer non habeat contrarietatem ad matrimonium, in quantum est sacramentum; habet tamen repugnantiam quamdam ad ipsum ratione actus sui, qui spirituales actus impedit.

Ad secundum dicendum, quod obiectio procedit ex falso: ordo enim ubique impedit matrimonium contrahendum, quamvis non habeat ubique votum annexum.

Ad tertium dicendum, quod illi qui sunt in sacris ordinibus constituti, significant Christum nobilioribus actibus, prout ex dictis in tractatu de ordine patet (quæst. xxxvi. art. 2. & 4.) quam illi qui sunt matrimonio conjuncti. Et ideo ratio non sequitur.

Ad quartum dicendum, quod illi qui sunt in minoribus ordinibus constituti, ex vi ordinis non prohibentur matrimonium contrahere: quia quamvis ordines illi deputentur ad aliqua spiritualia; non tamen immediate habent accessum ad tractanda sacra; sicut illi qui sunt in sacris ordinibus. Sed secundum statutum occidentalis Ecclesie, matrimonii usus executionem ordinis non sacri impedit, propter servandam maiorem honestatem in officiis Ecclesie. Et quia aliquis ex beneficio Ecclesiastico tenetur ad executionem ordinis, & ex hoc ipso privilegio Clericali gaudet, ideo hoc

apud Latinos Clericis uxoris aufertur. Et per hoc patet solutio ad ultimum.

ARTICULUS IV. 215

Utrum ordo sacer matrimonium possit super-

AD quartum sic proceditur. Videtur quod matrimonio ordo sacer supervenire non possit. Quia fortius præiudicat minus forti. Sed fortius est vinculum spirituale quam corporale. Ergo si matrimonio iunctus ordinem suscipiat, præiudicium generabitur uxori, ut non possit debitum exigere; cum ordo sit vinculum spirituale, & matrimonium vinculum corporale. & sic videtur quod non possit aliquis ordinem sacrum suscipere post matrimonium consummatum.

2. Præterea. Post matrimonium consummatum unus conjugum sine consensu alterius non potest continentiam vovere. Sed ordo sacer habet annexum continentie votum. Ergo si vir ordinem sacrum invita uxore acciperit, cogetur uxor invita continentiam servare, quia non posset alteri nubere, vivente viro.

3. Præterea. Etiam ad tempus non potest vir vacare orationi sine consensu uxoris, ut habetur I. ad Corinth. vii. Sed apud Orientales illi qui sunt in sacris constituti, tenentur ad continentiam tempore quo exequuntur officium. Ergo nec ipsi possunt ordinari sine consensu uxorum, & multo minus Latini.

4. Præterea. Vir, & uxor ad paria iudicantur. Sed Sacerdos Græcus, defuncta uxore sua, non potest alteram ducere. Ergo nec uxor, defuncto viro. Sed non potest sibi auferri facultas nubendi post mortem viri per viri actum. Ergo vir non potest suscipere ordines post matrimonium.

5. Præterea. Matrimonium quantum opponitur ordini, tantum è converso. Sed ordo præcedens impedit matrimonium sequens. Ergo &c.

Sed contra. Religiosi tenentur ad continentiam, sicut illi qui sunt in sacris ordinibus. Sed post matrimonium potest aliquis religionem intrare defuncta, vel consentiente uxore. Ergo & ordinem suscipere.

Præterea. Aliquis potest fieri servus hominum post matrimonium. Ergo & servus Dei per susceptionem ordinis.

Respondeo dicendum, quod matrimonium non impedit ordinis sacri susceptionem: quia si matrimonio iunctus ad sacros ordines accedat, etiam reclamante uxore, nihilominus characterem ordinis suscipit; sed executione ordinis caret. Si autem volente uxore, vel ipsa defuncta, recipit ordinem, & executionem.

Ad

Ad primum ergo dicendum, quod vinculum ordinis solvit vinculum matrimonii ratione redditionis debiti, ex qua parte habet repugnantiam ad matrimonium, ex parte ejus qui suscipit ordinem, quia non potest petere debitum, nec uxor ei tenetur reddere; non tamen solvit ex parte alterius; quia ipse tenetur uxori debitum reddere, si non possit eam inducere ad continentiam.

Ad secundum dicendum, quod si uxor sciat, & de ejus consensu vir ordinem sacrum susceperit, tenetur perpetuam continentiam vovere, non tamen tenetur religionem intrare, si sibi non timeat de periculo castitatis, propter hoc quod vir ejus solemne votum emisit: scus autem, si emisisset votum simplex. Si autem sine ejus consensu susceperit, non tenetur: quia ex hoc sibi nullum præiudicium generatur.

Ad tertium dicendum, quod sicut probabilius videtur, quamvis quidam contrarium dixerint, etiam Græci non debent accedere ad sacros ordines sine consensu uxorum: quia ad minus tempore ministerii sui fraudarentur debiti redditione: quo fraudari non possunt secundum ordinem juris, si eis contradicentibus, aut ignorantibus viri ordines susceperint.

Ad quartum dicendum, quod, sicut dicitur, eo ipso quod mulier consentit apud Græcos ordo viri suum ordinem suscipiat, obligat se ad hoc quod ipsa in perpetuum alteri non nubat: quia significatio matrimonii non servaretur, quæ in matrimonio Sacerdotis præcipue exigitur. Si autem sine consensu ejus ordinatur, non videtur ad hoc teneri.

Ad quintum dicendum, quod matrimonium habet pro causa nostrum consensum, non autem ordo, sed habet causam sacramentalem determinatam à Deo: & ideo matrimonium potest impediri ex ordine præcedente, quod sit verum matrimonium; non autem ordo: ex matrimonio, quod non sit verus ordo: quia sacramentorum virtus est immutabilis; sed actus humani possunt impediri.

QUÆSTIO LIV.

De impedimento consanguinitatis,

in quatuor articulis divisa.

DEinde considerandum est de impedimento consanguinitatis.

Circa quod queruntur quatuor.

Primo, utrum consanguinitas convenienter à quibusdam definitur.

Secundo, utrum convenienter distinguatur per gradus, & lineas.

Tertio, utrum de jure naturali matrimonium impediatur secundum aliquos gradus,

Quarto, utrum gradus impediens matrimonium possint per statutum Ecclesie determinari.

ARTICULUS I. 216

Utrum definitio consanguinitatis sit competens,

S. Thom. IV. dist. xl. quæst. unice. art. 1.

Ad primum sic proceditur. Videtur quod

definitio consanguinitatis, quam quidam ponunt, sit incompetens, scilicet: *Consanguinitas est vinculum ab eodem stipite descendens carnali propagatione contractum*. Omnes enim homines ab eodem stipite carnali propagatione descendunt, scilicet ab Adam. Si ergo recta esset prædicta definitio consanguinitatis, omnes homines essent ad invicem consanguinei: quod falsum est.

2. Præterea. Vinculum non potest esse nisi aliquid ad invicem convenientium, quia vinculum unit. Sed eorum qui descendunt ab uno stipite, non est major convenientia ad invicem, quam aliorum hominum; cum conveniant specie; & differant numero; sicut & alii homines. Ergo consanguinitas non est aliud vinculum.

3. Præterea. Carnalis propagatio secundum Philosophum (lib. II. de Generi animal. cap. xix.) fit de superfluo alimentis. Sed tale superfluum magis habet convenientiam cum rebus comestis, cum quibus in substantia convenit, quam cum eo qui comedit. Cum ergo non nascatur aliquid vinculum consanguinitatis ejus qui ex femine nascitur, ad res comestitas, nec ad generantem ex carnali propagatione nascetur aliquid propinquitatis vinculum.

4. Præterea. Genes. xxix. 14. Laban dixit ad Jacob: *Os meum, & caro mea*, ratione cognationis quæ erat inter eos. Ergo talis propinquitas magis debet dici carnalitas quam consanguinitas.

5. Præterea. Carnalis propagatio est communis hominibus, & animalibus. Sed in animalibus non contrahitur ex carnali propagatione consanguinitatis vinculum. Ergo nec in hominibus.

Respondeo dicendum, quod secundum Philosophum in VIII. Ethic. (cap. xi. & xii.)

Omnis amicitia in aliquo communicatione consistit. Et quia amicitia ligatio, sive unio quedam est, ideo communicatio, quæ est amicitie causa, vinculum dicitur. Et ideo secundum quamlibet communicationem denominantur aliqui quasi colligati ad invicem; sicut dicuntur *convives* qui habent politicam communicationem ad invicem; & *conviviones*, qui conveniunt in militari negotio; & eodem modo illi qui con-

ve-

venit in naturali communicatione, dicuntur *confanguinei*. Et ideo in prædicta definitione ponitur, quasi confanguinitatis genus *vinculum*; quasi subiectum *personæ descendentes ab uno stipite*, quorum est huiusmodi vinculum; quasi principium, *carnalis propagatio*.

Ad primum ergo dicendum, quod virtus activa non recipitur secundum eandem perfectionem in instrumento, secundum quam est in principali agente. Et quia omne motum movens est instrumentum, inde est quod virtus primi motoris in aliquo genere per multa media deducta tandem deficit, & pervenit ad aliquid quod est motum, & non movens. Virtus autem generantis movet non solum quantum ad id quod est species, sed etiam quantum ad id quod est individuatione cuius filius assimilatur patri etiam in accidentalibus, & non solum in natura speciei. Nec tamen ista individualis virtus patris ita perfecte in filio est, sicut erat in patre; & adhuc in nepote minus, & sic deinceps debilitatur. Et inde est quod virtus illa quandoque deficit, ut ultra procedere non possit. Et quia confanguinitas est, in quantum multi communicant in tali virtute ex uno in multos per propagationem deducta, paulatim se confanguinitas dirimit, ut Isidorus dicit (lib. IX. Etym. cap. vi. in fin.) Et ideo non oportet accipere stipitem remotum in definitione confanguinitatis, sed propinquum, cuius virtus adhuc maneat in illis qui ex eo propagantur.

Ad secundum dicendum, quod jam pater ex dictis (in corp. art.) quod non solum conveniunt confanguinei in natura speciei, sed etiam in virtute propria ipsius individui ex uno in multos traducta; ex qua coningit quandoque quod filius assimilatur non solum patri, sed avo, vel remotis parentibus, ut dicitur lib. XVIII. de Animal. (sc. lib. IV. de Gener. animal. cap. 111.)

Ad tertium dicendum, quod convenientia magis attenditur secundum formam, secundum quam aliquid est actu, quam secundum materiam, secundum quam est in potentia. Quod patet in hoc quod carbo magis convenit cum igne quam cum arbore, unde abscissum est lignum. Et similiter alimentum jam convertum in substantiam alii per virtutem nutritivam, magis convenit cum ipso nutrito quam cum illa re unde sumptum est nutrimentum. Ratio autem procederet secundum opinionem illorum qui dicebant, quod tota natura rei est materia, & quod formæ omnes sunt accidentia: quod falsum est.

Ad quartum dicendum, quod illud quod proxime convertitur in semen, est sanguis, ut probatur in XV. de Animalibus (sc. lib. I. de Gener. animal. cap. xvi. 11.) Et propter hoc vinculum quod propagatione contrahitur car-

nali, convenientius dicitur *confanguinitas* quam *carnalitas*; & quod aliquando unus confanguineus dicitur esse caro alterius, hoc est, in quantum sanguis, qui in semen viri, aut in menstruum convertitur, est potentia caro, & os.

Ad quintum dicendum, quod quidam dicunt, quod ideo confanguinitatis vinculum contrahitur inter homines ex carnali propagatione, & tamen non inter alia animalia, quia quicquid est de veritate humane nature in omnibus hominibus, fuit in primo parente: quod non est de aliis animalibus. Sed secundum hoc confanguinitas matrimonium nunquam distat posset. Prædicta autem posita in secundo libro (dist. xxx. quæst. 112. art. 11. & I. P. quæst. cxix. art. 11.) improbatæ sunt.

Unde dicendum est, quod hoc ideo contingit, quia animalia non conjunguntur ad amicitiam unitatem propter propagationem multorum ex uno parente proximo, sicut est de hominibus, ut dictum est (in corp. art.)

ARTICULUS II.

Utrum convenienter confanguinitas distingatur per gradus, & lineas

Ad secundum sic proceditur. Videtur quod confanguinitas inconvenienter distingatur per lineas, & gradus. Dicitur enim linea confanguinitatis esse *ordinata collectio personarum confanguinitate conjunctarum ab eodem stipite descendentium, diversos continens gradus*. Sed nihil est aliud confanguinitas quam collectio naturalium personarum. Ergo linea confanguinitatis est idem quod confanguinitas. Nihil autem debet distingui per seipsum. Ergo confanguinitas non convenienter per lineas distinguitur.

Præterea. Illud, secundum quod dividitur aliquid commune, non potest poni in definitione communis. Sed descensus ponitur in definitione prædicta confanguinitatis. Confanguinitas ergo non potest dividi per lineam ascendentiem, descendentiem, & transversalem.

Præterea. Definitio lineæ est quod fit inter duo puncta. Sed duo puncta non faciunt nisi unum gradum. Ergo una linea habet tantum unum gradum: & ita eadem ratione videtur quod non debeat fieri divisio confanguinitatis per lineas, & gradus.

Præterea. Gradus definitur esse *habituudo distantiam personarum, qua cognoscitur, quanta distantia personæ inter se differant*. Sed cum confanguinitas sit propinquitatis quedam, distantia personarum confanguinitati opponitur magis quam sit ejus pars. Ergo per gradus confanguinitas distingui non potest.

Præ-

Præterea. Si confanguitas per gradus distinguitur, & cognoscitur, oportet quod illi qui sunt in eodem gradu, sint æqualiter confanguinei. Sed hoc falsum est: quia proptereus alicujus, & ejusdem pronepos sunt in eodem gradu; non tamen sunt æqualiter confanguinei, ut Deeres dicit (cap. Perio, & cap. Parentela xxxv. quæst. vi.) Ergo confanguinitas non recte distinguitur per gradus.

Præterea. In rebus ordinatis quodlibet additum alteri facit alium gradum, sicut quælibet unitas addita facit aliam speciem numeri. Sed persona addita personæ non semper facit gradum alium confanguinitatis: quia in eodem gradu confanguinitatis est pater, & patruus, qui adjungitur. Ergo non recte per gradus confanguinitas distinguitur.

Præterea. Inter duos propinquos semper est eadem confanguinitatis propinquitas: quia æqualiter distat unum extremorum ab alio, & è contra. Sed gradus confanguinitatis non invenitur semper idem ex utraque parte; cum quandoque unus propinquus sit in tertio, & alius in quarto gradu. Ergo confanguinitatis propinquitas non potest sufficienter per gradus cognosci.

Respondeo dicendum, quod confanguinitas, ut dictum fuit (art. præc.) est quedam propinquitatis in naturali communicatione fundata secundum actum generationis, qua natura propagatur. Unde secundum Philosophum in VIII. Ethicorum (cap. xii.) ista communicatio est triplex. Una secundum habitudinem principii ad principiatum; & hæc est confanguinitas patris ad filium: unde dicit, quod *patres diligunt filios ut suorum aliquid existentia*. Alia est secundum habitudinem principii ad principium; & hæc est filii ad patrem: unde dicit, quod *filii diligunt parentes, ut ab illis existentia*. Tertia est secundum habitudinem eorum que sunt ab uno principio ad invicem; sicut *fratres dicuntur ex eisdem nasci*, ut ipse ibidem dicit. Et quia punctus motus lineam facit, & per propagationem quodammodo pater descendit in filium; ideo secundum tres dictas habitudines tres lineæ confanguinitatis sumuntur; scilicet *linea descendentiæ* secundum primam habitudinem; *linea ascendentiæ* secundum secundam; *linea transversalis* secundum tertiam. Sed quia propagationis motus non quiescit in uno termino, sed ultra progreditur; ideo contingit quod patris est accipere patrem, & filii filium, & sic deinceps: & secundum hos diversos progressus diversi gradus in una linea inveniuntur. Et quia gradus cujuslibet rei est pars aliqua illius rei, gradus propinquitatis non potest esse ubi non est propinquitas. Et ideo identitas, & nimia distantia gradum confanguinitatis tollunt: quia nullus est sibisipi propinquus,

sicut nec sibi similis: & propter hoc nulla persona per seipsam facit aliquem gradum; sed comparata alicui personæ gradum facit ad ipsam.

Sed tamen diversa est ratio computandi gradus in diversis lineis. Gradus enim confanguinitatis in linea ascendentiæ, & descendentiæ contrahitur ex hoc quod una persona ex alia propagatur, eorum inter quos gradus consideratur. Et ideo secundum computationem canonicam, & legalem, persona quæ primo in progressu propagationis occurrat, vel ascendendo, vel descendendo, distat ab aliquo, puta à Petro, in primo gradu, ut pater, & filius; quæ autem secundo utrinque occurrit, distat in secundo gradu ut avus, & nepos, & sic deinceps. Sed confanguinitas quæ est eorum qui sunt in linea transversali, contrahitur non ex hoc quod unus eorum ex alio propagatur; sed quia uterque propagatur ex uno: & ideo debet gradus confanguinitatis in hac linea computari per comparisonem ad unum principium, ex quo propagatur.

Sed secundum hoc est diversa computatio canonica, & legalis: quia legalis computatio attendit descensum à communi radice ex utraque parte; sed canonica tantum ex altera, ex illa scilicet ex qua major numerus graduum invenitur. Unde secundum legalem computationem fratres, & soror, vel duo fratres attingunt sibi in secundo gradu, quia uterque à radice communi distat per unum gradum; & similiter filii eorum fratrum distant à se invicem in quarto. Sed secundum computationem canonicam duo fratres attingunt sibi in primo gradu, quia neuter eorum distat à radice communi nisi per unum gradum; sed filius unius fratrum distat ab altero fratre in secundo gradu, quia tantum distat à communi radice. Et ideo secundum computationem canonicam, quoto gradu distat quis ab aliquo gradu superiori, tanto distat à quolibet descendentiæ ab ipso, & nunquam minus: quia *propter quod unusquodque tale, & illud magis*. Unde etiam alii descendentes à communi principio conveniunt cum aliquo ratione principii communis, non possunt propinquiores esse descendenti ex alia parte quam sit primum principium ei propinquum. Aliquando tamen plus distat aliquis ab aliquo descendente à communi principio, quam distat ipse à principio: quia ille forte plus distat à communi principio quam ipse: & secundum remotiorem distantiam oportet confanguinitatem computari.

Ad primum ergo dicendum, quod obiecto illa procedit ex falsis. Confanguinitas enim non est collectio, sed relatio quedam aliquarum personarum ad invicem, quarum col-

collectio lineam consanguinitatis facit.

Ad secundum dicendum, quod descensus communitur sumptus attenditur secundum quamlibet consanguinitatis lineam: quia carnalis propagatio, ex qua vinculum consanguinitatis trahitur, descensus quidam est: sed descensus talis, scilicet à persona, cujus consanguinitas quaeritur, lineam descendentiū facit.

Ad tertium dicendum, quod linea dupliciter accipi potest. Aliquando proprie pro ipsa dimensione, quæ est prima species quantitatis continuæ: & sic linea recta continet tantum duo puncta in actu, quæ terminant ipsam, sed in potentia infinita, quorum quolibet signato in actu, linea dividitur, & sunt duæ lineæ. Aliquando vero linea sumitur pro his quæ linealiter disponuntur: & secundum hoc assignatur in numeris linea, & figura prout unitas post unitatem ponitur in aliquo numero: & sic quilibet unitas adjuncta gradum facit in tali linea: & similiter est de linea consanguinitatis: unde una linea continet plures gradus.

Ad quartum dicendum, quod sicut similitudo non potest esse ubi non est aliqua diversitas; ita propinquitas non est ubi non est aliqua distantia. Et ideo distantia quælibet non opponitur consanguinitati, sed talis distantia quæ consanguinitatis propinquitatem excludit.

Ad quintum dicendum, quod sicut albedo dicitur major dupliciter, uno modo ex intensione ipsius qualitatis, alio modo ex quantitate superficiei; ita consanguinitas dicitur major, vel minor dupliciter, uno modo intensive ex ipsa natura consanguinitatis, alio modo quasi dimensive: & sic quantitas consanguinitatis mensuratur ex personis inter quas consanguinitatis propagatio procedit: & hoc secundo modo gradus consanguinitatis distinguuntur. Et ideo contingit quod aliquorum duorum, qui sunt in eodem gradu consanguinitatis respectu alicujus personæ, unus est ubi magis consanguineus quam alius, considerando primam quantitatem consanguinitatis; sicut pater, & frater attinent alicui in primo gradu consanguinitatis, quia ex neutra parte incidit aliqua personæ media; sed tamen, intensive loquendo, magis attinet alicui personæ pater quam frater: quia frater non attinet ei, nisi inquamum est ex eodem patre. Et ideo quanto est aliquis propinquior communi principio, à quo consanguinitas descendit, tanto est magis consanguineus, quamvis non sit in propinquiori gradu. Et secundum hoc propinquus est magis consanguineus alicui, quam pronepos ejus; quamvis sint in eodem gradu.

Ad sextum dicendum, quod quamvis pater, & patruus sint in eodem gradu respec-

tu radices consanguinitatis; quia uterque distat uno gradu ab avo, tamen respectu ejus cujus consanguinitas quaeritur, non sunt in eodem gradu: quia pater est in primo gradu, patruus autem non potest esse propinquior quam in secundo, in quo est avus.

Ad septimum dicendum, quod semper duæ personæ in æquali numero graduum distant à se invicem, quamvis quandoque non equali numero graduum distent à communi principio, ut ex dictis patet (in corp. art.).

ARTICULUS III.

Utrum consanguinitas de jure naturali impediat matrimonium.

AD tertium sic proceditur. Videtur quod consanguinitas de jure naturali non impedit matrimonium. Nulla enim mulier potest esse propinquior viro quam Eva fuit Adæ, de qua dixit Gen. 11. 23. *Hoc nuncio est officium meum, & caro de carne mea.* Sed Eva fuit matrimonio conjuncta Adæ. Ergo consanguinitas nulla, quantum est de lege naturæ, matrimonium impedit.

2. Præterea. Lex naturalis eadem est apud omnes. Sed apud barbaras nationes nulla persona conjuncta consanguinitate à matrimonio excluditur. Ergo consanguinitas, quantum est de lege naturæ, matrimonium non impedit.

3. Præterea. Jus naturale est quod natura omnia animalia docuit, ut dicitur in principio Digestorum (l. 1. ff. de Just. & jur.) Sed animalia bruta etiam cum matre coeunt. Ergo non est de lege naturæ quod aliqua persona à matrimonio propter consanguinitatem repellatur.

4. Præterea. Nihil impedit matrimonium, quod non contrariatur alicui bono matrimonio. Sed consanguinitas non contrariatur alicui bono matrimonio. Ergo non impedit ipsum.

5. Præterea. Eorum quæ sunt magis propinqua, & similia, melior, & firmiter est conjunctio. Sed matrimonium quædam conjunctio est. Cum ergo consanguinitas sit propinquitas quædam, matrimonium non impedit, sed magis unit.

Sed contra. Illud quod impedit bonum proles, etiam matrimonium impedit secundum legem naturæ. Sed consanguinitas impedit bonum proles: quia, ut in littera (IV. dist. xl.) ex verbis Gregorii (in Regist. epist. xxxi. ad interrog. 6.) habetur, *experimento didicimus, ex tali conjugio sobolem non posse succedere.* Ergo consanguinitas secundum legem naturæ matrimonium impedit.

Præ-

non præterea. Illud quod habet natura humana in prima sui conditione, est de lege naturæ.

Sed à prima sui conditione hoc habuit humana natura quod pater, & mater à matrimonio excluderentur: quod pater per hoc quod dicitur Gen. 11. 24. *Propter hoc relinquet homo patrem, & matrem;* quod non potest intelligi quantum ad cohabitationem; & sic oportet quod intelligatur quantum ad matrimonii conjunctionem. Ergo consanguinitas impedit matrimonium secundum legem naturæ.

Respondeo dicendum, quod in matrimonio aliquid contra legem naturæ esse dicitur, per quod matrimonium redditur incompetens respectu finis, ad quem est ordinatum. Finis autem matrimonii per se, & primo est bonum proles: quod quidem per aliquam consanguinitatem, scilicet inter patrem & filiam, vel filium & matrem, impeditur; non quidem ut totaliter tollatur, quia filia ex semine patris potest prolem suscipere, & simul cum patre nutrire, & instruere, in quibus bonum proles consistit; sed ut non convenienti modo fiat. Inordinatum enim est quod filia patri per matrimonium jungatur in sociam causam generandæ prolis, & educandæ, quam oportet per omnia patri esse subjectam, velut ex eo procedentem. Et ideo de lege naturali est ut pater, & mater à matrimonio repellantur: & magis etiam mater quam pater: quia magis reverentiæ, quæ debetur parentibus, derogatur, si filius matrem, quam si pater filiam ducat in uxorem; cum uxor viro aliquoties debeat esse subjecta. Sed finis matrimonii secundarius per se est concupiscentiæ repressio: qui deperiret, si quælibet consanguinea posset in matrimonium duci: quia magnus concupiscentiæ aditus præberetur, nisi inter illas personas quas oportet in eadem domo conversari, esset carnalis copula interdicta. Et ideo lex divina non solum patrem, & matrem excludit à matrimonio, sed etiam alias conjunctas personas, quas oportet simul conversari, & quæ debent invicem altera alterius pudicitiam custodire. Et hanc causam assignat divina lex dicens (Levit. xviii.) *Ne recites turpitudinem talis, vel talis: quia turpitudinis tua est.* Sed per accidens finis matrimonii est confederatio hominum, & amicitie multiplicatio; dum homo ad consanguineos uxoris, sicut ad suos, se habet. Et ideo huic multiplicationi amicitie præjudicium fieret, si aliquis sanguine conjunctam uxorem duceret: quia ex hoc nova amicitia per matrimonium nulli accresceret. Et ideo secundum leges humanas, & statuta Ecclesie, plures consanguinitatis gradus sunt à matrimonio separati. Sic ergo ex dictis patet quod consanguinitas quantum ad aliquas personas impedit matrimonium de jure naturali, quantum ad aliquas de jure divino, &

S. Th. Op. Tom. VI.

quantum ad aliquas de jure per homines instituto.

Ad primum ergo dicendum, quod Eva, quamvis ex Adam prodierit, non tamen fuit filia Adæ: quia non prodierit ex eo per modum illum quo vir natus est generare sibi similem in specie, sed operatione divina, quia ita potuisset ex costa Adæ fieri unus equus, sicut facta est Eva. Et ideo non est tanta naturalis convenientia Evæ ad Adam, sicut filiæ ad patrem: nec Adam est naturale principium Evæ, sicut pater filie.

Ad secundum dicendum, quod non procedit ex lege naturali quod aliqui barbari parentibus carnaliter commisceantur, sed ex concupiscentiæ ardore, qui legem naturæ in eis offuscavit.

Ad tertium dicendum, quod conjunctio maris, & femine dicitur esse de jure naturali, quia natura hoc animalia docuit; sed hanc conjunctionem diversa animalia diversimode docuit secundum diversas eorum condiciones. Commixtio autem carnalis ad parentes derogat reverentiæ quæ eis debetur. Sicut enim parentibus indidit natura sollicitudinem filii providendi; ita indidit reverentiam filii ad parentes. Nulli autem generi animalium indidit sollicitudinem filiorum, aut reverentiam parentum in omne tempus, nisi homini; aliis autem animalibus plus, & minus; secundum magis, vel minus necessarii sunt vel filii parentibus, vel parentes filii. Unde etiam in quibusdam animalibus abhorret filius cognoscere matrem carnaliter, quamdiu manet apud ipsum cognitiō matris, & reverentia quædam ad ipsam, ut recitat Philosophus in IX. de animalibus (cap. xlviii.) de camelo, & equo. Et quia omnes honesti mores animalium in hominibus congregati sunt naturaliter, & perfectius quam in aliis, propter hoc homo naturaliter abhorret cognoscere carnaliter non solum matrem, sed etiam filiam; quod est adhuc minus contra naturam, ut dictum est (in corp. art.).

Et iterum in aliis animalibus ex propagatione carnis non contrahitur consanguinitas, sicut in hominibus, ut dictum est (art. 1. hujus quæst. ad 5.) Et ideo non est similis ratio.

Ad quartum dicendum, quod jam patet ex dictis (in corp. art.) quo modo consanguinitas conjugum bono matrimonio contrarietur. Unde ratio procedit ex falsis.

Ad quintum dicendum, quod non est inconveniens duarum unionum unam à altera impediri; sicut ubi est identitas, non est similitudo. Et similiter consanguinitatis vinculum potest impedire matrimonii conjunctionem.

Z

AR-

ARTICULUS IV.

Quæstio de consanguinitate gradibus matrimonium impediens potest taxari ab Ecclesia.

Ad quartum sic proceditur. Videtur quod consanguinitatis gradus matrimonium impediens non potest taxari ab Ecclesia...

Præterea. Matrimonium est sacramentum, sicut & baptismus. Sed non potest ex statuto Ecclesie fieri quod ille qui ad baptismum accedit, non acciperet characterem baptismalem...

Præterea. Jus positivum non potest ea que sunt naturalia removere, vel ampliare. Sed consanguinitas est naturale vinculum...

Præterea. Statutum juris positivi debet aliquam rationabilem causam habere: quia secundum causam rationabilem, quam habet, à jure naturali procedit...

Præterea. Ubi est eadem causa, debet esse idem effectus. Sed causa quare consanguinitas impedit matrimonium, est bonum proles...

[a] Ita nullus Supplementi adprobans Nicolao, Vide IV. Sent. dist. xl. quæst. 1. art. 4. argum. 7o

Præterea. Una & eadem conjunctio non potest esse in genere sacramenti, & in genere stupri. Sed hoc contingeret, si Ecclesia haberet potestatem statuendi diversum numerum in gradibus impediens matrimonium...

Sed contra est quod Dominus dicit discipulis (Lucæ x. 16.) Qui vos audit, me audit. Ergo præceptum Ecclesie habet firmitatem...

Præterea. Sicut olim matrimonium Gentilium dispensabatur per leges civiles, ita nunc per statuta Ecclesie, Sed olim lex civilis determinabat gradus consanguinitatis...

Respondeo dicendum, quod secundum diversa tempora invenitur consanguinitas secundum gradus diversos matrimonium impedisse. In principio enim humani generis solus pater & mater à matrimonio repellabantur...

ne

ne sua unusquisque uxorem acciperet, ne succissionum confusio esset: quia tunc temporis cultus divinus per succissionem generis propagabatur. Sed postmodum lege nova, quæ est lex spiritus, & amoris, plures gradus consanguinitatis sunt prohibiti...

Ad primum ergo dicendum, quod sicut Deus non conjungit illos qui conjunguntur contra divinum præceptum; ita nec conjungit illos qui conjunguntur contra Ecclesie præceptum...

Ad secundum dicendum, quod matrimonium non tantum est sacramentum, sed etiam est in officium; & ideo magis subjacet ordinationi ministrorum Ecclesie quam baptismus...

Ad tertium dicendum, quod quamvis consanguinitatis vinculum sit naturale, tamen non est naturale, quod consanguinitas carnalem copulam impedit, nisi secundum aliquem gradum...

Ad quartum dicendum, quod tales rationes assignatæ magis dantur per modum adaptationis, & congruentiæ, quam per modum causæ, & necessitatis.

Ad quintum dicendum, quod non est eadem causa secundum diversa tempora gradus consanguinitatis prohibendi, unde quod alio tempore utiliter conceditur, alio salubriter prohibetur.

Ad sextum dicendum, quod statutum non imponit modum præteritis, sed futuris. Unde, si modo prohiberetur quintus gradus, qui nunc est concessus, illi qui sunt in quinto gradu conjuncti, non essent separandi...

Ad septimum dicendum, quod in gradibus consanguinitatis prohibendis Ecclesia præcipue observat rationem amoris. Et quia non minor est ratio amoris ad nepotem quam ad patrum, sed etiam major...

hoc